

ODDANY (226) *part praet pass pf*

oddany (153), **oddan** (69), oddany *a.* oddan (4).

-a- (225), -ą- (1).

o jasne. ◇ *W formach złożonych a jasne (w tym 4 r. błędne znakowanie).* ◇ *W formach niezłożonych* -ån (14), -an (1); -ån : -an *SarnStat* (3:1); -ån- (36), -an- (5); -ån- : -an- *CzechRozm* (6:1), *ZawJeft* (1:1), *SarnStat* (2:3).

sg m N oddany (24), oddån (21); ~ (*attrib*) oddany (4); ~ (*praed*) oddån (21), oddany (14); -ån *LibMal* (3), *Diar*, *BielKron*, *Mącz*, *RejPos* (3), *RejPosRozpr*; -any *OrzRozm*, *BudNT*, *CzechRozm*, *CzechEp*, *SkarKaz*, *VotSzl*, *ZbylPrzyg*; -ån : -any *SkarŻyw* (1:4), *WujNT* (6:1), *SarnStat* (4:2). ◇ *A* oddan(e)go (2), oddany (3). ◇ *f N* oddåna (28), oddanå (22), odd(a)n(a) (4); ~ (*attrib*) -å (2); ~ (*praed*) -a (28), -å (20); -a *OpecŻyw* (6), *KrowObr*, *Leop*, *RejAp*, *ZawJeft*; -å *BibRadz*, *Mącz* (2), *RejZwierc*, *StryjKron* (2), *CzechEp*, *NiemObr*, *OrzJan*, *LatHar*, *WujNT*, *GosłCast*; -a : -å *GroicPorz* (2:1), *BielKron* (1:2), *CzechRozm* (7:3), *SkarŻyw* (6:1), *SarnStat* (2:1). ◇ *G* oddan(e)j (6). ◇ *A* oddanå (9). ◇ *I* oddanå (3). ◇ *L* oddan(e)j (2). ◇ *V* oddanå (1). ◇ *n N* (*praed*) oddånå (20), oddané (10); -o *WróbŻolt*, *LibLeg* (2), *ComCrac*, *Mącz*, *RejAp*, *RejPos* (5), *RejZwierc*, *ZawJeft*, *WujNT* (3); -é *WyprKr*, *BibRadz* (2), *CzechRozm*, *KlonŻal*, *ActReg*, *CiekPotr*; -o : -é *SkarŻyw* (1:2), *SarnStat* (3:1); ~ -é (1), -(e) (9). ◇ *G* oddan(e)go (1). ◇ *A* oddan(e) (2). ◇ *pl N m pers* oddani (11). *subst* oddané (29); -é (11), -(e) (18). ◇ *G* oddanych (6). ◇ *D* oddanym (2). ◇ *A m pers* oddan(e) (2). *subst* oddané (12); -é (2), -(e) (10). ◇ *I m* oddanemi (1). *f* oddan(e)mi (1). ◇ *L* oddanych (4).

Składnia dopełnienia sprawcy: oddany przez kogo (10), *od kogo* (9); *przez kogo* *LibMal*, *WyprKr*, *RejPos*, *CzechEp*, *ActReg*; *od kogo* *BudNT*, *ZawJeft*, *GosłCast*; *przez kogo : od kogo* *CzechRozm* (1:3), *SkarŻyw* (1:1), *LatHar* (1:1), *SarnStat* (2:1).

Sł stp s.v. oddać, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

I. Imiesłów od „oddać” (222) :

1. *Dany; redditus, sacratus Mącz [w tym: komu (27), czemu (1)] (56) : vćiekłzy/ czyniłby obywatélóm y Królestwu łzkody: dobrå iego nieruchomé [...] Komorze nålżéy ná wieki niech będą oddané [applicetur JanStat 628] SarnStat 156; poftånawiamy/ áby ná takim kåždym winå Koc/ [...] byłå fkazåna/ y ftronie oddånå zá moleftie/ które od litigåntå ćierpi. SarnStat 738.*

oddany do czego (1): áby włyftkié dobrå iego [...] do fkårbu y ftołu nålżégo były wzięté y oddané *SarnStat* 194.

Szereg: »wzięty i oddany« (1): *SarnStat* 194 *cf* *oddany do czego*.

Przen: Przedstawiony, zalecony czytelnikowi przez autora (o tekście) (1) : Małz mądrości napiřane Od mądrych ludzi wybrane V Floriana prařłowane Czytay wdzięcznie tobie oddane. BielŻywUng [172].

a. Darowany, ofiarowany (16) : *Wiele mu darowåli y przynořili pieniędzy ludzie pořtronni: [...] åle on przyięć inåczy niechćiał/ iedno åby to ftårłzemu oddano byłå SkarŻyw 334.*

oddany do czego (1): złoto/ řrebro/ miedz/ řelåzo/ [...] aby były zá pirwotki Pånu Bogu do kořcielnego fkårbu oddåne. *BielKron* 47.

W porównaniu (1): łukniå z liřciå pålkowego iåko teřtåmentem oddåný fkårb/ y wielkie dziedziftwo/ Antoni S. łobie wziåł *SkarŻyw* 52.

Wyrażenia: »na kościół oddan« (1): testamenty [...] mają bycz wtemze pravie świetfkiem łądzone. Chiba czoby belo na kofcziol oddano abo legowano przebog y namilofierne vczynki *ComCrac* 21.

»(Panu) Bogu [= *na cele kultowe*] oddany« (4): *BielKron* 47; Rzeczy Bogn [!] raz oddanych więcej fie odeymować niegodzi *WujJud* 181 marg, Nn2v; *LatHar* 117.

»testamentem oddany« (2): *SkarŻyw* 52; inaczey ma bydz rozumiano o dobrach Królewfkich/ które [...] nam w części albo wzyftkie Testamentem mogą bydz oddané [*testamento legari poterint JanStat* 549]. *SarnStat* 709.

Szereg: »oddan abo legowan« (1): *ComCrac* 21 cf »na kościół oddan«.

Przen (3) : Klinoćie drogi [*zdrowie*]/ Mój dom vbogi Oddany tobie/ Vlubby łobie. *KochFr* 118.

Wyrażenia: »podarki oddane« (1): przyniofłemci [...] Złoto łtateczney wiary [...]/ Mirrhę oczysćionego przez pokutę łumnienia/ y Kádzidło [...] nabożeńftwá mego. [...] Rácz przyiąć wdzięcznie/ y te mále podárki moje przerzećzone/ z powinny^m pokłonem/ [...] tobie oddané. *LatHar* 239.

»testamentem oddany« (1): to pofelftwo Chryftułowe/ o pokoju y o iedności/ nam teftamentem Pána náfzego oddaney/ ácz niegodni/ łprawuiem *SkarJedn* A4v.

a. *Dany we władanie, przydzielony (o terytorium)* (5) : Abowiem ono miałtho oddané bylo Lewitom. *BibRadz* I 128d marg; Gdy ludziam Krzesćiánfkim iuz oddaná ziemię Opánował Máchomet *Prot* A4; *CzechRozm* 75v, 132v.

Wyrażenie: »w dziedzictwo oddany« (1): wzytki one narody ktore w ziemi obiecány miefzkály/ niź była potomftwu Abráhámowemu w dziedzictwo oddana/ gdy mordowali [...] *CzechRozm* 238v.

b. *Dany pod dozór* (7) : *WyprKr* 102; A té wzyftkie miary y wagi wyszćey opifáné będą wymiarné y céchowáné y oddané Woiewodóm. *SarnStat* 280.

oddany do kogo (1): tá żywność ma bydz oddána do łzáfárzá od nas náfznáczoného *SarnStat* 437.

oddany do czego (1): (*nagł*) Rzeczy do srebra oddane (–) NAPRZOD Konew wielka czenowa [...] Konew druga czenowa mnieifza [...] *WyprKr* 117.

W przen (1) :

Wyrażenie: »oddany do ręku« (1): Naczynie kuchenne, ktore iest oddane do ręku P. Manowskie⁸⁰ *WyprKr* 119.

Przen (2) :

oddany ku czemu (1): raczył mi fie teź [Bóg] nieiákiey máley cząftki/ zacnych onych tálentów łwych/ hoynie między infze ługi łwe [...] rozdzielonych y ku hándlówaniu wiernemu z pánfkim pożytkiem oddanych/ zwierzyć *CzechRozm* A4.

Fraza: »oddane są klucze« (1): tobie oddané łą klucze kroleftwá niebieskiego. *LatHar* 431.

c. *Dany na mocy ustawy, zobowiązania [bez dopełnienia dalszego]* (4) : Yełfybi [...] svmma sye yaka Zmowycz mogła na ktoreybi possel przestal tedj yá zmawyayczcie y zaczierayczcie a czas y myełcze zmowczcie abi to bilo oddano *LibLeg* 11/82v.

W połączeniu z wyrazem określającym rodzaj świadczenia [w tym: dziesięciny, podymne, prowenta] (3): o dziesięćinách/ z mięty/ kminu/ y hányżu oddanych *LatHar* 128; KSięgi máią mieć iedné/

w które kwity wżysfki wpiłowáné máią bydź/ y tám ofstawác przy prowencíech oddánych *SarnStat* 362, 354.

d. *Przekazany (o rzeczy nie swojej, otrzymanej celem dostarczenia właściwemu odbiorcy) (11)* : *Continet epistola tertia esse tibi redditam orationem, Stoyi ná trzecím liścíe [!]* żecz yeft oddána oracia. *Mącz* 447a; *SarnStat* 417.

Wyrażenia: »oddany(-e) (są) list(y)« = *redditae epistolae a. tabellae Mącz [szyk 3:1] (4): Mącz* 93a, 392d, 444a; *Máło* przed tym/ á niżlim tu do was przyźzedł/ oddáné mi fą z *Krakówá* *Lifty*/ od *Ksiedzá* *Thomafzá* z *Płazy* *OrzQuin* H2v.

»do skarbu oddany« (2): z których towarów do fkarbu náźnego trzy częścí máią bydź oddáné *SarnStat* 1233; *VotSzl* D.

W przeni (3) :

Wyrażenie: »do rąk (ręku) oddan(y)« (3): cokolwiek fye przy *Száfárzách*/ *Poborcách*/ y *Starofách* z liczb reft poborowych pokaże/ [...] do rąk *Podfkárbiégo* *W.X.Litewfkiégo*/ ná mieyfcu do liczby náznáczonem/ to ieft w *Wilnie*/ oddáno do nich bydź ma *SarnStat* 417, 417, 445.

e. *Zwrócony właścicielowi; relatus, repensus Calep [w tym: komu (3)] (10)* : w piáci lat do zakonników *S. Benedyktá* [...] dány był od rodzicow [...]. Oddány rodzicom w lat dzieściá w *Neápolim* fię vczył *SkarŻyw* 200; *Calep* 903b, 912b; *in mutuo pure* mówiąc do vżywánia trwálégo przywłáczáią, ták iże może y inną podobną rzecz oddác, by iedno táfz liczbą, y táfz miárą álbo wagą á dármo oddano było. *SarnStat* 1272, 354, 590, 635.

W porównaniu (1): która też przeto káfką ieft názwána, iż nie iáko dług z fprawiedliwóścí ieft oddány/ ále dármo dány. *WujNT* 521.

Fraza: »dług jest oddany« (1): *WujNT* 521 cf *W porównaniu*.

Szereg: »wracany i oddany« (1): *Rzeczy* lepák zle nábyte/ máią być wracáne y oddáne nie komu my chcemy/ ále tym ktoryméśmy ie wzięli *WujNT* 274.

Przeni: *O pogrzebaniu zwłok* (1) : *Ciało* prochnu y czerwiowi zdawná odkázáne/ *Muśi* pewnie być oddáne. *KlonŻal* C3v.

f. *Dostarczony (o dokumentach urzędowych) (4)* : iż *registr* posłow niedawno jest *JKM* oddan. *Diar* 41.

oddany do czego (1): od czáfu do koścíołów *lístów* náźnych oddánych [*literis nostris ... mittendis JanStat* 201] czás obliczywfy *SarnStat* 176.

Wyrażenie: »oddan(e) list(y)« (2): ná *Zamku* *Ráciąžu* ten *Líst* vprzełpieczenia ma bydź oddan [*debet... litera ... praesentari JanStat* 857]. *SarnStat* 1080, 176.

W przeni (1) :

Wyrażenie: »oddany w ręce« (1): wżitky te fkodj które na wyerchv fą opyssane zebrawfchi temvz *połlanczv* bily oddane wręcze. *LibLeg* 11/66.

2. *Uczyniony w zamian, odplacony, zrekompensowany; stanowiący rekompensatę [w tym: komu (21)] (26)* : *WróbŻółt* rr2; iefli chromotną ránę zada krwawą álbo síną/ táká mu też ma być oddána. *BielKron* 44v; *Irremunerabilis*, Co nie może być oddano. *Mącz* 237d; *RejPos* 172v; *SkarŻyw* 107

marg; *CzechEp* 425; Abowiemci będzie oddano [*retribuetur*]. [*Luc* 14/14]) Oto zapłata za czynki miłośierne: á iż mogą być czynione dla zapłaty wieczney. *WujNT* 256, *Luc* 14/14, *Rom* 11/35.

oddany za co (5): *LibLeg* 11/90v; gdyż męki y vtrapienia/ ktore on w cieie podiał/ były także krotkie/ á chwaka za nie oddana/ iest wieczna. *WujNT* 551, 527 *marg*, Dddddd; Myśl ikrómna/ miłość ku nam wcale zachowana/ Od nas za twoie cnoty/ táz ma bydz oddana. *GosłCast* 17.

oddany czym (4): Za co godni są/ áby godnemi dary [...] to im było oddano [*compensetur JanStat* 4]. *SarnStat* 9. Cf »dobrym oddan«; *W przen*.

Frazy: »nagroda oddana będzie« (1): nagrodą przytówna kázde^{mv} oddana będzie. *NiemObr* 17.

»oddana będzie pomsta« (1): oddana będzie pomsta/ tym wżytkim ktorzy ie niepokoili *CzechRozm* 185.

»zapłaty bywają oddane« (1): Aczkolwyek też wtem żywoćye wyele zapłaty bywa fwyęty oddawano/ á wffakoż [...] przednyeyffe zapłaty bywają oddane potym fwyecye. *KromRozm I H2v*.

»oddane będą [czyje] złe rzeczy« (1): Biada duży ich/ ábowiem oddane im będą ich złe rzeczy. *WujJud kt*.

Wyrażenia: »dobrym oddan« (1): dobremu też dobrym musi być oddano *RejZwierc* 271.

»we dwakroć oddan« (1): Pan wfpomniawży złości iego rofkázuie/ áby mu we dwakroć thák było oddano *RejAp* 150.

»wet za wet oddany« (1): Dimitr [...] wyfluchawży pofelstwą hárdzie wet za wet oddanego/ [...] myflił się z Litwą w polu potkác *StryjKron* 421.

»złe oddany« (1): pewnieć zła [sprawa] złe oddana będzie *RejZwierc* 147v.

Szereg: »oddan a odmierzon« (1): iż wam będzie oddano á odmierzono miarą hoyną/ miarą obfitą *RejPos* 170v.

W przen (2) :

Wyrażenie: »oddan [jaką] miarą [szyk 1:1] (2): iż to tobie wżytko hoyną á obfitą á opływaiącą miarą będzie oddano. *RejPos* 171v, 170v.

Przen (1) :

Fraza: »będzie wdzięczność oddana« (1): tak tedy będzie przyrodzeniu godna wdzięczność oddana/ yeflize nieomiefkami yego darow/ ale ye dobrymi czwiczeńmi [...] wypolerować vsiłowac będziemy. *KwiatKsiąz B*.

3. Dany pod władzę, pod opiekę [w tym: komu, czemu (14)] (23) :

a. Człowiekowi (16) : ikoro zdziecińftwá wyrośł/ łługom kościelnym oddany iest. *SkarŻyw* 297; drugi sługá rzekł: Pánie wiernieć służyć chcę/ [...] á ieflimi się tráfi zgrzelzyć/ kárz mię iáko niewolniká fwego/ tobie iufz oddanego. *SkarŻyw* 338; Gdy poštánowiono że miał Páweł wodą iáchác do Włoch/ y być oddan [*tradi*] z innymi więźniámi Rotmištrzowi *WujNT Act* 27/1, *Act* 27 arg.

α. Przekazany w celu wymierzenia wyroku, kary (12) : iefli tákowi więcýy w Królestwie náłzym będą ználezieni/ przez Podkomorzégo [...] poymáni nam niech będą oddáni [*nobis ad poenam praesentabuntur JanStat* 709] *SarnStat* 477, 128, 218.

Wyrażenia: »do urzędu oddan« (3): íthymze zithem yefth pogiman y do vrządu oddan *LibMal* 1551/165, 1550/155v, 1551/163.

»do więzienia oddany« (1): Vliana Zgloczu o czudzolofthwo przefz Valentego Rell [...] do wyżyeny oddana dobrowolnye yefth zeznała *LibMal* 1551/160v.

W przeni (3) :

Wyrażenie: »do rąk [czyich a. komu] oddan« = *ad manus praesentatus JanStat* (3): gdy będą v fądu prawem przekonani/ fwym przeciwnikom niech do rąk związani będą oddani [*ad manus ... tradantur JanStat* 636]. *SarnStat* 798, 702, 894.

Przeni (2) :

oddany na co (1): á ty z twoim Cártem ná wieczne więzienie y potępienie oddány będziefz. *SkarŻyw* 152.

Wyrażenie: »śmierci oddany« = *zniszczony* (1): niechay będą przekłete wżytki rzeczy w nim [*w Jerycho*]/ to iefth/ śmierci oddáne *BielKron* 47.

b. Bogu (7) : iedno ci bywali w obronie Pánfkiey y w opyece iego/ ktorzy czynili powinności fwey dofyć. Ale ktorzy też y ci oddáni odstępowáli od niego/ też nie bywali ná żadney pieczy [...] iego. *RejAp* 119; iż to iefth ich oyczyzná/ w któręy národzeni/ z grzechów omyci/ y Pánu Kryftufowi oddáni *OrzJan* 39.

Wyrażenia: »dusza oddana« [*o śmierci*] (1): Bądź pozdrowioná naświętsza dużo Páná náznego Iezufá/ ná krzyżu dla nas w ręce Oycowfkie oddána. *LatHar* 267.

»oddany łasce bożej« (2): Páweł przyiawfzy Sylę wyfzedł oddány łáfce Bożey od bráciey. *BudNT Act* 15/40; *WujNT Act* 14/25.

»oddan opiece« (1): gdyżes iefth oddan á poruczon opiece fwiętey iego *RejPos* 289v.

Szereg: »oddan a poruczon« (1): *RejPos* 289v *cf* »oddan opiece«.

W przeni (2) :

Wyrażenie: »do ręku, w ręce oddany« (1:1): przyftawfzy do niego [*Chrystusa*]/ iáko owiec[ż]ki [d]o pá[te]rza przez cię Bogá żywego y prawdziwego będą przywie[dzeni] y do ręku iego oddáni *CzechEp* 427; *LatHar* 267.

4. Poślubiony [*w tym: komu* (17)] (32) : *OpecŻyw* 5; nyechay nye z ledá byłą głową myęfzkáya/ y owfsem z żadną inífa/ iedno z włafną oddaná *GliczKsiąż* C, B7; ie⁸⁰ corá Márya wtorá oddaná Alfeufowi *BielKron* 137, 137; *StryjKron* 452; Pánem y głową tobie, małżonek ślubiony/ Rządźić tobą powinien/ ná toć iefth oddány. *ZbylPrzyg* A3v.

oddany za kogo (1): [*dziewicy*] bylo ijmie Maria/ ktora byla za Iozefa oddána *OpecŻyw* 8.

Wyrażenia: »w małżeństwo (a. małżeństwo), w małżeński stan, w małżeńskie stadło, według obyczaju małzelskiego, obyczajem małzelskim oddany« [*w tym: z kim* (1)] [*szyk* 5:3] (3:2:1:1:1): máfs oddána bytz obyczaiem małzelskim Iozefowi *OpecŻyw* 6v, 5v, 6v; Bo fye obawał wyznác żeby mu była oddaná wmałzénskie fthadło [*quod sibi esset sociata coniugio*] *Leop Gen* 26/7; z Anną krolewną przez Kárdynałá Strygońfkiego Bifkupa w fthan małzénski był oddan *BielKron* 414v, 13v; *StryjKron* 365, 727.

»oddany małżonek« (1): [...] przefz Valentego Rell kufznyerza zbrunowa oddanego malzonka fwego *LibMal* 1551/160v.

»oddana małżonka, żona« [szyk 7:2] (6:3): Na ogrodzye łzyna łzyą na vczynku nyeczifthym pokladall, thego nyebaczacz yłch zoną oddaną dorotha myall *LibMal* 1547/132, 1543/76v, 1554/193 [5 r.], 193v; áby ten człowiek/ ktory płodu prágnye/ miał łwoyę włafną oddaną małżonkę *GliczKsiqz* B6v.

»mężowi oddana« (2): co też y z onego práwá poznác moželz o zgwałceniu pánienki záłlubioney/ że ią zoną názywa onego ktoremu pollubioná była. [...] choćiafz iefzcze mężowi oddaná nie byłá. *CzechRozm* 153, 161v.

»oddana za żonę« [szyk 1:1] (2): národził fie z Máryey Pánný Iozefowi záłlubioney/ á potym za żonę oddaney. *CzechRozm* 11v, 150.

W przen (1) : Czás wyłzedł/ pókimci [*Erosie*] hołdował/ Myśli prze cię niełkromnych/ bowiem pohámował/ Kleynot mnie oddány *OstrEpit* A3v.

Przen: O Matce Bożej (1) :

Szereg: »oddana i przyłączona« (1): Temum [= *Bogu*] oddána/ ij ku temum przilączona/ ij wiekuijłtá miłościá iemu łlubiona/ ontzi mie łwym pierłciencem łobie połlubil *OpecŻyw* 3v.

5. *Przeznaczony do jakiejś funkcji, na jakiś los* (25) :

oddany na co (10): ná łłufzbę boginiei [...] oddána być małz. *SkarŻyw* 68; ia ktoram tu ná plugáftwo ieft oddaná/ niełkázoną łtąd wyniść mogłá. *SkarŻyw* 341, 142; áby [...] zátrzymáni oddáni byli ná robotę [*laboribus regnicolarum applicentur JanStat* 1095] obywałelów królełtwá náłzého. *SarnStat* 519, 927. Cf »na służbę bożą oddan(y)«, »na śmierć oddany«.

oddany za kogo komu (1): Nigdy oná ná táki grzech niezezwołi/ ktora iufz zá oblubieńcę Chryłtułowi oddaná ieft. *SkarŻyw* 487.

Wyrażenia: »do klasztoru oddan« (1): zwielką poćiechą ich [*rodziców*] do kłafztoru Porkus názwánego/ oddaná ieft. *SkarŻyw* 192.

»(Panu) Bogu oddan(y)« = *który złożył ślub czystości, wstąpił do klasztoru lub oddany do klasztoru (niektóre użycia pochodzą od „oddać się”)* [szyk 13:1] (14): *RejPosRozpr* c2v; Ale mi rzeczelz: Ná niektorych mieyścách/ służą małżeńłtwu/ rodzą dzieći Káplani [...]. Mowię iłz to przyłtoyniei [...] / áby Káplán y Dyakon y Biłkup Bogu był oddan. *SkarŻyw* 456, 69, 142, 192, 457; [*Modlitwa*] Zá ludzie Zakonne/ y iákożkolwiek Panu Bogu oddáne. *LatHar* 628, 57, 96, Aaa5; *WujNT* 31, 486 *marg*, 595, Aaaaaa3v.

»na służbę bożą oddan(y)« = *astringi sacris Mącz* [szyk 2:1] (3): *Mącz* 421b; Miał łiołtrę ł. Scholałtikę od młodołci łwey ná wieczną czyłtołć y łłufzbę Bożą oddaną *SkarŻyw* 252, 167.

»na śmierć, na stracenie oddany« (1:1): będę páłł bydłó ná łtrácenie (oddáne) [*pecus occisionis*] *Leop Zach* 11/7; połłáł naprzod wfiec męczeńłki [...] łtrácony y ná śmierć oddány. *SkarŻyw* [407].

Szeregi: »oddan(y), (i) połlubion(y)« [szyk 1:1] (2): *Mącz* 421b; ćiała łię tego/ ktore Pánu Bogu iefzcze z pieluch oddáne y pollubione ieft/ nie dotknełi. *SkarŻyw* 69.

»oddany i poświęcony« (1): do one⁸⁰ Biłkupá przyłzłá. Y przezeń Pánu Bogu oddaná y poświęconá ieft *SkarŻyw* 192.

6. *Przeznaczony, wyznaczony; devotus Mącz, Cn; destinatus Modrz; dicatus JanStat [w tym: komu, czemu (11)] (18)* : *Mącz* 363b, 508a; miełcá one/ Bogu y chwale iego oddáne/ łą łwięte *WujJudConf*

181; *WujNT* 416; *SarnStat* 205; iż we dni Bogu oddané/ odrąził ludzi od chwały Bożej *PowodPr* 52; łzpitále y mieycá miłosierdziu oddané/ [...] opátrzywízy [...] *PowodPr* 82, 59, 75, 83.

oddany ku czemu (1): Devota sacrificia, Ofiary ku świętym ofiáróm posłubione [!]/ zrządzone/ nárzeczone/ oddané. *Mącz* 508a.

oddany na co (6): *ModrzBaz* 135v; że ołtarze ná wieczną pámiątkę śmiercei páná Iezufá Kryftufá oddané/ [*Turczyn*] wízyftkim plugáftwem łprofánuie? *OrzJan* 19; *LatHar* 31; ná co y tá czwarta część [= *kwarta*] przez nas ieft oddaná *SarnStat* 360; ZAchowyummy kościoły Bożé w wielkiey czci/ iáko domy lámemu Bogu ná miefzkánie oddané *SkarKaz* 456a, 455a.

a. Przydzielony (1) : Zła niewiáftá złemu człowieku będzie działem oddana [*iniquo pars dabitur*] *BibRadz Eccli* 26/27.

7. Powierzony (o władzy, urzędzie) [*w tym: komu* (5)] (7) : iáko Sálomonowi łtolicá žiemfka/ krolewfka zacność/ mądrość y bogáctwá doczeńne od Dawidá były zgotowáne y oddané *CzechRozm* 156, 180v; iż KIM czeka z Marszałkowstwem Nadwornem wm MM Pana przyiazdu, zeby mi było przez w̄m oddane *ActReg* 172.

Frazy: »urząd był oddany« (1): [...] będąc z pokolenia iudżinego [...] / á nie z domu Lewiego/ ktorego potomftwu Ofiárownicy vrząd od BOgá był oddány? *CzechRozm* 180v.

»jest oddana władza« (1): *OrzJan* 50 *cf W przén*.

W przén (1) :

Wyrażenie: »do wiernych rąk [czyich] oddany« (1): do wiernych rąk iego [*króla*] była oddána wízyftká władza czci y káry *OrzJan* 50.

Przen: O urządzie otrzymanym przez Chrystusa od Boga Ojca (2) : Iezufowi [...] oddaná ieft łtolicá kroleřtwá duchownego od Bogá lámego *CzechRozm* 156.

Szereg: »oddany i zlecony« (1): Ieft ná to od Bogá pořtanowiony mąż [...] ktoremu ład ten oddány y zlecony ieft *CzechEp* 78.

8. Poświęcony dla wyższych racji (4) :

Wyrażenie: »czystość, dziewictwo Bogu oddane(-a)« (4): bo y o Chryftufa/ y dla záchowania czyřtosi iemu oddaney/ [*młodzieniec*] żywot położył [!] doczeńny *SkarŻyw* 445, 242, 445, 487.

Szereg: »pořlubiony i oddany« (1): DŻiwnym ieft Pan Bog y pilnym łtrożem dziewictwá/ ktore iemu pořlubione ieft y oddané *SkarŻyw* 445.

9. Powtórzony, przekazany, podany do wiadomości [*w tym: komu* (2)] (3) : iedno [*mamy wierzyć temu*] co iefth nam oddano y pořtanowiono z dawná przez Proroki *RejPos* 161; *CzechRozm* 83; Od mędrřzych obietnice táiemnie oddané/ Ni łercem áni łłowem bywáią łtrzymáné. *ZawJeft* 34.

10. Złożony na ofiarę rytualną Bogu [*w tym: komu* (5)] (6) :

Przen (3) : Myśl prawdziwie pokorna: ma mu być oddaná/ Y to ieft nawdźięcznieyřza ofiárá v Páná. *ZawJeft* 32; ábyfmy ták byli/ czyřtym łumnieniem/ zá twoią łpráwá tobie oddáni/ iáko dżifiefřzego dnia iedyny Syn twoy [...] w Kořciele ieft ofiarowány. *LatHar* 403.

Wyrażenie: »ofiara oddana« (1): rácz podáć myřli moiey ofiáry te/ ktore fię máiefřtatowi twemu podobáć/ á ode mnie łtworzenia twego niegodnego/ oddané być iákořkolwiek mogá *LatHar* 216.

a. *O symbolicznym ofiarowaniu synów pierworodnych w Starym Testamencie (3)* : iż wżytko cożby fie iedno napirwey vrodziło z mátki fwoiey/ áby było przyniešiono á ofiárowano do košciolá iego/ [...] á oddano iemu. *RejPos* 56.

Wyrażenie: »miasto ofiary oddany« (1): Iezu/ któryś błogofławioną P. Máryą/ trzeciego roku po národzeniu iey/ przez ługi twe Kápłany/ y rodzice iey/ miałto ofobliwey ofiáry/ w Košciele oddaná/ przyiąć [...] raczył. *LatHar* 548.

Szereg: »oddan a pošwięcon« (1): Iż káždy męšczyzná czo fie naprzod vrodzi z mátki fwoiey/ miał być oddan á pošwięcon Pánu. *RejPos* 55v.

11. *Spełniony (2)* : niechay Bogowie Pogáńfcy [...] do tey obietnice nic niemaią/ ktora tylko lámemu Bogu wáŕszemu należy/ y ma być oddaná. *KrowObr* 142; by oddano było/ Co fyte raz Pánu Bogu łownie pošlubiło. *ZawJeft* 33.

12. *Uczyniony; wyrządzony, wyświadczony; w wyrażeniach i frazach określających rodzaj czynności [w tym: komu (9)] (14)* :

»chwała, cześć (była, niech będzie) oddana« = *złożony nabożny hołd* [szyk 3:1] (2:2): náwięcey mu w tym [chwała] iáwnie pokazána y wyrządzoná byłá/ gdy ná ofłęciu y ofłicy do Jeruzalem wiecháł. A oddaná mu byłá ciełefná y zwierzchowna chwálá *CzechRozm* 195v, 195v; Bogu Oycu [...] / Synowi [...]: Z Duchem ŗwięty m cześć ípołeczna/ Niech będzie oddána wieczna. *LatHar* 37; *WujNT* 837.

»dobrodziejstwo jest oddane« (1): Abowiem dobrodzieyftwo ktore włałnie komu íełt oddáne; może iuż przy nim zołtác *CiekPotr* 84.

»(może być) dzięki oddana« (2): *Persolvi gratia non potest nec malo patri*, Nie może być dzięki oddána áni złemu oycu. *Mącz* 243c; *WujNT* 837.

»(była) ofiara oddana« = *dokonana ceremonia ofiarowania; offertur oblatio Vulg* [szyk 2:1] (3): Niechże nas/ Pánie Boże/ oczýšci y obroni/ Bofkie⁸⁰ Sákrámentu twego ofiárá tobie oddána *LatHar* 104, 507; *WujNT Act* 21/26.

»będzie oddana pociecha« = *zostanie pocieszony (1)*: iuż będzie oddaná pewna pociechá boiácy m fie imieniá iego ŗwiętego. *RejAp* 98.

»posłuszeństwo jest oddane« = *są posłuszni (1)*: iż on [Bóg] tego chce áby mu powinne pošluźeńftwo było oddáne. *BibRadz* I 53c marg.

»przysięga ma być oddana« (3): Przyfyęgá iáko ma być oddaná. *GroicPorz* y4, y4v, oo2.

13. *Wyrażenia w znaczeniu 'przeklęty, wyklęty' (6)* :

[» katowi oddany«: bo przyiaźń łatána Niepewna/ y muš bydź kátowi oddána. *Potkanie* 41.]

»oddan(y) szatanowi, diabłu« [w tym: *na co (3), do piekła (1)*] = *wyklęty; sacer Mącz* [szyk 3:2] (3:2): Otoš íełt wyrzuczony z domu Bożego/ y Dyabłu do pieklá ná wieczne potępienie oddány *OrzRozm* M4v; *Mącz* 363a; *RejPos* 223; áby mowię ten był oddan ízátánowi ná zátrácenie ciálá [tradere ... Satanae in interitum carnis] *WujNT* 1.Cor 5/5, s. 588.

»wszemu złemu oddany« = *przeklęty (1)*: *Devotus [...]*, Przekłęty/ wźemu złemu oddány. *Mącz* 508a.

II. *Imiesłów od „oddać się”; w funkcji czynnej [cf też I.5. »(Panu) Bogu oddany«] (4)* :

1. *Który poddał się czyjejs władzy, uważający się za czyjegoś sługę (1)* :

Wyrażenie: »Bogu oddany« (1): poślął do syna niewierny oćiec Biskupa Arryańskiego [...]. Lecź Młodzieniec Bogu oddany/ Biskupa Arryańskiego [...] zgromił *SkarŻyw* 368.

2. Poświęcający czemuś swój czas, zajmujący się czymś; *deditus JanStat*; *devotus Cn* [czemu] (3) : *SkarŻyw* 362; inżych tu w królestwie mieżkaiących pokoiowi y Bożkim poślugóm oddané/ Pozwy do Rzymkiego Dworu wyzywaią *SarnStat* 175.

W *przen* (1) : pokoy znieprzyaióły/ [...] ktore im Pan Bog (prze niepokaiáne y bálwochwálftwu oddáne, fercá ich) wykorzenić kazał/ vczynili *SkarŻyw* 557.

Synonimy: **1.1.a.** *darowany*; **e.** *nawrocony, wrocony*; **2.** *oddzialany*.

Cf **ODDAĆ, ODDAĆ SIĘ**

KW, MG